

László Noémi

PLETYKA

Nézem Turner fekete gőzmozdonyát.
 Az esőt, a hidat, az időt úgy szeli át,
 hogy abból semmit sem ért a sárga folyam.
 Köd, pára, felhő, fény burkaiban
 nyújtózik lomhán, szenvtelenül.
 A Bodleian kapujában a reggel kihűl,
 napsütés, kávéíz, izomláz kívül marad,
 hozzák a könyvet, kinyitom, végighasad
 Budapest, ELTE, albérlet, Akácfa utca.
 Olvasom, Hardyról ki hogyan tudja
 mindazt, amiről tudnia semmit se kéne.
 Hogy mikor, kivel, miért vagy miért mégse.
 Hogy amit eltitkolt, abból mennyi igaz.
 Mert amit meghagyott, annak fele sem az.
 Édes istenem, micsoda vérmes szikék.
 Nyomaszt a feldolgozandó mennyiség.
 De ahogy Hardy ház elé ültetett fái
 fölmagasodtak, s bár alig győzte kivárni,
 végül bánta, hogy rátenyereltek a napra –
 az nagyon tetszik. Tudományosság kihagyva:
 összefonódik szó, beszéd, élet.
 A betű éget.

Kortárs, 2012/3.

László Noémi 1973-ban született Kolozsváron.
 Verset ír, műfordítással foglalkozik. József Attila-díjas.

Patak Márta

TINTAKÉK, LAPOS ÜVEGKŐ

Egy követ pöckölgetett, végig, amíg a szertartás zajlott a ravatalozóban. Ijedtében akkor ejtette el, amikor megszólalt mellette a pap, mondott valamit, amit nem értett, aztán rázendítettek a XC. zsolnárra, és a gyász-nép egy része is csatlakozott bátortalan hangon az énekléshez. Olyan erősen szorította kezét az anyja, hogy nem tudott lehajolni a kövéért. Az elején még próbálta kiszabadítani magát, rántott egyet, kettőt, hármat, aztán nem erőlködött tovább, belenyugodott. Talán hozzá is szokott az egyenletes erejű fájdalomhoz, vagy talán biztonságot adott neki az a szorítás, különben még elveszettebbnek érezte volna magát a sok fekete ruhás felnőtt között.

Maga elé nézett, a cipője orra előtt heverő kőre, melynek pontosan olyan színe volt, mint amikor felrázta a félig teli tintásüveget, és az üveg fehér falán át hosszú percekig keresztül csodálta benne a kék tintát. Egyszerre volt fehér és tintakék. Meg lapos is, mint amilyenek régen, a reneszánsz idején a Földet ábrázolták, amilyen a természetismeret könyvükben volt. A cipője orrával rugdalta, vagy inkább csak finoman pöckölgette, mint mikor edzőmérkőzésen körömpasszal készül szök-tetni az előtte álló játékost, aki jobb helyzetben van, egy ütemmel előbb ér kapura, biztosabban be tudja fejezni az akciót. Vagy amikor ugyan-ilyen mozdulattal kicselezi a hátvédet, átteszi a másik lábára a labdát, és az ellenkező oldalról indul kapura. Erre gondolt közben.

Félbemaradtak a mozdulatai, épphogy megpöckölte egy kicsit a követ, utána rögtön vissza is húzta a lábát, nehogy véletlenül még meszszebbre kerüljön, vagy esetleg valaki észrevegye, miben mesterkedik. Az anyja most nem figyelt rá, pontosabban figyelme mindössze arra összpontosult, hogy egy pillanatra se engedjen a szorításból, egyenletes erővel tartsa a kislány kezét, vagy talán már nem is érezte, mert elzsibbadt ebben a mozdulatlanságban.

Az lenne az igazi, ha fel tudnám pörgetni, mint a labdát, és csak el kéne kapnom a levegőben, morfondírozott magában a kislány. Nem is, talán így még jobb, lehet pöckölgetni. Most indulnak a jobb szélén, ki-adom ballal, egy testcsel, még egy, és már indul is a jobb szél, egy testcsel, még egy, és gól! Kis híján felragyogott az arca, ahogy maga elé képzelte a tizenhatos előtt zajló jelenetet, aztán még mielőtt megjelent

volna a mosoly az arcán, még mélyebbre lesütötte a szemét, mint aki érzi, itt most nincs helye mosolygásnak.

Legtöbbit az apjával gyakorolt. Ő ragaszkodott hozzá, hogy járásuk az iskolai sporton kívül edzésre is. Szenvedélye volt a futball, minden tétmérkőzést végignézett, ha a kedvenc csapata játszott, és ha nem ért haza a kezdésre, akkor felvetette, azt mondta, nem jó, a tévé két órával később ismétli, neki meg azonnal látnia kell, mihelyt hazaér, nincs türelme kivárni, amíg a számára érdektelen meccseket végigkövetítik. Edzésekre is általában ő vitte, nagy ritkán csak az anyja. A pálya szélén állt, látszott rajta, milyen nehezen türtőzteti magát, hogy ne szóljon bele abba, amit az edző mond, időnként nem is tudott uralkodni magán, főleg amikor róla volt szó, vagy nála volt a labda, hangosan magyarázott, hogy mit hogyan csináljon, az edző meg, miközben sípjával fújkalta az ütemet a szlalomhoz, rosszálló pillantásokat vetett az oldalvonalat szegélyező zöld korlát felé, ahol támaszkodott.

A kisfiú most egész a szélén próbálkozott. Cipőtalpának peremét rászorította a kő szélére, próbálta kiszámítani, merre perdülne, perdülne-e egyáltalán akkorát, hogy utánakaphasson a levegőben. Éppen egy kicsit kellene felpörgetni, biztos el tudnám kapni, tűnődött. Aztán mégse merete megkockáztatni. Félt, hátha elvétí az ívet, és véletlenül neki-pattan a koporsónak, a papnak, a gyertyatartónak, a falnak, vagy, ami még rosszabb, gellert kap a falon, és úgy elgurul, hogy nem is látja, hová esik. Azzal tisztában volt, hogy nem állhat neki keresni, ha egyszer szem elől téveszti.

Amolyan varázskő volt, abban tartotta az erejét, mint a mesebeli királyfi. Elég volt benyúlni érte a zsebébe, kicsit marokra fogni, és már érezte is, hogy átköltözött belé a varázserő. Csak olyankor vette elő, ha senki se látta, nem akarta, hogy faggatni kezdjék, mi ez, mire jó, vagy valaki netán elkunyerálja tőle. Szerette a fénybe tartani, félszemét behunyva nézni rajta keresztül a napot vagy az izzólámpa sárgásfehér pontját. Nagyon megrémült egy pillanatra, de csak egy pillanatra, amikor kiejtette a kezéből. Rajta tartotta a kezét a zsebében, mióta otthonról elindultak, végig, út közben is, amikor kiszálltak, akkor se vette ki a kezét a zsebéből. A temető bejáratánál aztán ráfordult az anyja, hogy adja oda neki a kezét, de már nyúlt is érte, ő meg a másikat kövestül kirántotta, különben elvesztette volna az egyensúlyát a hirtelen mozdulattól, ahogy meglódult vele az anyja. Azzal a kezével akarta megigazítani a nadrágját, amelyiket megfogta az anyja, de olyan erővel húzta maga után, hogy alig tudott lépést tartani vele. Mivel a bal kezén nem

engedett a szorítás, a jobbal kapott lecsúszni készülő nadrágja után hirtelen, mert félt, hogy a végén még térdig lecsúszik, mert két számmal nagyobbat vettek, nehogy hamar kinője. Amíg beértek a ravatalozóba, kövestül szorította magához a nadrágját a jobb kezével, végig rajta tartotta, egészen addig, amíg meg nem szólalt mellette a pap, és fel nem hangzott a zsolnár, melyhez a gyásznép egy része is csatlakozott bátor-talan hangon. Ijedtében akkor ejtette el a követ, de szerencsére nem gurult messzire, csak először kellett nyújtózkodnia egy kicsit, hogy jobb lábbal óvatosan maga elé húzza.

Nem bánta volna, ha hamar abbahagyja a pap a beszédet, unta már nagyon, szerette volna, ha földbe kerül a koporsó, rálapátolják a földet, és sírt csinálnak a gödör helyén. Nem tudta elképzelni, hogy lehet leengedni vastag kötéllel azt a szép koporsót. Csillog-villog, gondolta, kár érte, és ami a legnagyobb kár, hogy apa is benne van. Látni ugyan nem látta, de mondták. Mindenki mondta, hogy el fogják temetni. Más is ismer az iskolában, akinek meghalt valakije, és azt is eltemették.

Csak egy kicsit engedné, nézett a kezére. Anyja ujjaiából teljesen kiment már a vér. Úgy szorította, hogy nem is érezte a sajátját. Nem tudta megállapítani, meddig tart a sajátja, mettől már az anyja keze. Kezdettszibbadni a karja. Óvatosan megmozdította, de semmi. Nem engedett a szorítás. Egykedvűen bámulta a követ, és arra gondolt, milyen furcsa lett ezen a sötét lapon. Alig lehet megállapítani a színét. Mintha nem is tintakék lenne. Arra gondolt, bárcsak tudná meghosszabbítani a kezét, akkor le se kellene hajolnia, csak lenyúlna érte, így, ahogy van, álltában.

Mikor a pap meg a kántor ismét rákezdett, *Menj el a te nyugalmadba, boldog lélek*, megint összerezett, de már nem rántotta meg a kezét, ernyedten tartotta maga mellett, a másikat meg szinte nem is érezte. Szeretett volna rákiáltani az anyjára, annyira fáj már a szorítás, de nem mert, szeretett volna lehajolni a kövéért, de nem tudott, szeretett volna edzésre menni az apjával, mert edzésnap volt, de az apja ott feküdt a koporsóban, és neki is itt kellett állnia, mert az anyja idehozta. Aztán nem gondolt semmire, csak a követ akarta, semmi más, elszaladni vele, messze, talán a világ végére, és ott leülni egy fa tövébe, és onnan nézni, hogy milyen lehet abban a koporsóban, mikor majd rálapátolják a földet, és többé nem lehet kijönni belőle.

Mintha többől szakították volna ki a jobb kezét, akkorát rántott rajta az anyja hirtelen, mikor meglódult a koporsó után. Kibuggyant a könny a szeméből, annyira fáj a szorítás, a rántás egyszerre. Nem mert kiáltani,

hogy álljon meg, hadd vegye föl a kövét, hadd menjen vissza érte, mert mire észbe kapott, már megindult utánuk az egész terem, csak azt érezte, hogy húzza az anyja előre, nem tehet semmit, mennie kell utána, nem tud visszafordulni, mert döngnek utánuk a léptek, mintha az a sok fekete ruhás ember mind hajtaná őt az anyjával a koporsó után.

Arra gondolt, ha az anyja egyszer elengedi a kezét, visszaszalad a kövéért a ravatalozóba. Ahogy megindultak felfelé, a koszorúktól roska-dozó szürke autó után, útközben végig erősen figyelt, hogy megjegyyezze, merre mentek, nehogy eltévedjen, ha esetleg éjjel kellene visszaszöknie érte.

Jelenkor, 2012/4.

Géher István

QUID EST TANÁR ÚR

1. *Vojtina, innen-onnan*

Öcséim, én már ivócimborátok
Nem leszek... Az értelmiségi átok
Méregpoharát egyedül iszom.
De süketülve, oda és viszont,
Értem a szót – hisz én neveltelek
Benneteket. Hogy mivé lettetek,
Az érdemem is. Vagy az én *saram*?
Pályátok tisztos. És boldogtalan?

Ugyan! Hát azt lehet tanulni tőlem,
Hogy sáros földön boldogít az érdem?
A pályabér itt csak a *tiszta* semmi.
Ebből tudunk csak önmagunkra lelteni.
Lázadni kell? Van, aki meghajolna.
Tapasztaltam ezt fiúk. Évek óta
Úgy vagyok veletek, hogy nem vagyok...
Elvesztegettem a rám bízott

Talentumot? Bár mondanátok ellent!
Hogy esőben is felruház – a szellem.
Nem értitek: *hogyan*? Pedig meg-megírtam,
Míg gazdátlanul napról napra hordtam
Hümmögés nélkül a lélek-magányt.
Van lelketek. Fellelkesít talán...
(A föld alatt koccinthatok velem.)
A poharamat rátok emelem.